

ната общественно-психологическа обстановка ще се корегира може би до известна степен, като спомена, че отъ десетина години насамъ въ известни кръгове на нашата интелигенция има стремежъ за възстановяване на връзката между нея и народа и искреното желание да се посвети въ служба на последния. Особенно заслужаватъ да се отбележатъ тукъ усилията на известенъ брой ръководни дейци въ читалищния съюзъ и неговитъ поддѣления, които гледатъ на селото като на най-важенъ обектъ на своята дейность. По-значителни постижения отъ тѣхъ сж достигнали въ Плѣвенско и Врачанско. Изобщо въ всички почти читалищни дейци сжествува съзнанието, че нататъкъ трѣбва да се насочи вниманието и дейността имъ, обаче, като изключимъ селскитъ учители измежду тѣхъ, желанието на другитъ за активна дейность всрѣдъ народа носи повече платониченъ характеръ. Не липсватъ и случай, гдето образовани хора, чиято професия ги поставя по-често въ допиръ съ народа, му се отдаватъ на несебична служба, обаче, изобщо до днесъ случатъ, гдето наши интелигентни сили развиватъ активна беззаветна дейность всрѣдъ народа, сж единични.

А истинската обнова на нашата общественостъ може да се осъществи само отъ едно щастливо разрешение на този въпросъ. Отъ неговото правилно разрешение зависи и създаването на наша самобитна национална култура. Въ общовѣшката културна съкровищница най-ценни и съ най-дълготрайни ценности сж ония култури на отдѣлнитъ народи, които, по единъ или другъ начинъ, се опиратъ върху особитостта на народния битъ и характеръ, които сж създадени отъ взаимодействието между народния духъ и личното творчество. Ако искаме да постигнемъ една подобна култура, ние трѣбва непременно да възстановимъ изгубената връзка между непосредственитъ носители на културата ни и оня грамаденъ резервуаръ на живителна сила, която единствено е въ състояние да даде свежестъ, оригиналность и самобитенъ характеръ на националната култура. Селото е било въ всички народи винаги твърдината на народния духъ, докато градоветъ най-напредъ сж се поддавали на чуждото влияние, което често пѣти тамъ съвсемъ е измѣствало родната самобитность. Така бѣше въ античността, когато се разпространи гръцко-римската образованость, намѣрила най-сигурни опорни пунктове въ градоветъ на народитъ, всрѣдъ които се разпространи. Така бѣше въ сръднитъ вѣкове и началото на новото време, когато нѣмцитъ германизираха славянскитъ племена по Елба и източно отъ нея, а по-късно и части отъ Чехия и Полша, така бѣше и у насъ презъ време на турското робство, чакъ до Възраждането, когато гърцитъ успѣха да елинизиратъ повечето отъ градоветъ ни, докато въ селата почти навсѣкжде се запази народниятъ ни духъ. Изобщо, селото се поддава много по-мѣчно на асимилиране. Съ своята патриархалность и консервативность то е пазителъ на народнитъ традиции, които сж типиченъ изразъ на народния духъ и характеръ. Ето защо, за да бжде нашата интелигенция жизнена, характерна и самобитна, тя трѣбва да чувствува постоянно ритѣма на народния духъ чрезъ контактъ съ ония, дето той намира най-непосрѣдственъ изразъ. Това преживѣване на народния духъ ще я накара да съзнава все по-често типично-българското въ себе си, и ще установи трайна духовна връзка между интелигенция и народъ. Само така образованитъ личности ще се освободятъ отъ абстрактния и книженъ характеръ, който имъ е дало досегашното рационалистично училище, и ще станатъ ре-